Raadhuisplein 1
7811 AP Emmen
t. 14 0591
f. 0591 685599

Postbus 30001
7800 RA Emmen
e. gemeente@emmen.nl
i. gemeente.emmen.nl

Gemeente Emmen

Emmen Vernieuwt

Aan de raad van de gemeente Emmen

ons kenmerk	zaaknummer	bijlage	behandeld door
114344-2023:043087	114344-2023	2	J. Dozeman
datum	**telefoon**	**fax**	**e-mail**
18 april 2023	14 0591		gemeente@emmen.nl

Onderwerp
Onderzoeksrapporten vervolgonderzoeken "Bodemdaling Nieuw-Amsterdam"

Geachte leden van de raad,

Op 11 april 2023 hebben wij in ons college twee vervolgonderzoeken in het kader van het dossier 'Bodemdaling Nieuw-Amsterdam' besproken:

1. Adviesbureau Fugro heeft in opdracht van ons onderzoek gedaan naar de ernst en omvang van de schademeldingen in het pilotgebied. De resultaten van dit onderzoek staan in 'Onderzoek bodemdaling gemeente Emmen'.
2. Adviesbureau Sweco heeft in opdracht van het waterschap Vechtstromen onderzoek gedaan naar de grondwateronttrekkingen in het piotgebied. De resultaten van dit onderzoek staan in 'Grondwateronderzoek Nieuw-Amsterdam'.

De uitkomsten van beide onderzoeken zijn gepresenteerd tijdens een bewonersbijeenkomst d.d. 17 april 2023, waarvoor u was uitgenodigd. In deze brief geven wij nadere toelichting op de uitkomsten van de onderzoeken en doen wij u de beide rapporten toekomen.

Onderzoek bodemdaling gemeente Emmen
Uit een eerste onderzoek naar de oorzaken van de schademeldingen in 2021, uitgevoerd door adviesbureau Fugro in opdracht van de gemeente Emmen, het waterschap Vechtstromen en de provincie Drenthe, blijkt dat bodemdaling in het gebied wordt veroorzaakt door zettingen van de bodem/veenoxidatie. In dit eerste onderzoek zijn 10 woningen met schade (geanonimiseerd) onderzocht. Na afronding van dit onderzoek hebben wij aanvullend onderzoek gedaan naar de ernst en de omvang van de schademeldingen in het gebied. Ook dit onderzoek is door Fugro uitgevoerd.

Bevindingen
Wij hebben 140 meldingen van schade met een vermoeden van bodemdaling binnen gekregen. Vanuit het eerste onderzoek van Fugro zijn 10 woningen (de zogenoemde pilotlocaties) geselecteerd voor nader onderzoek. Dit gebeurde anoniem, dus de gegevens zijn niet te koppelen aan personen. Van de 130 resterende meldingen is in 24 situaties meer informatie dan de melding opgestuurd (foto's).

- Het onderzoek Ernst en Omvang van Fugro (het tweede onderzoek) heeft zich gericht op deze situaties waarbij deze extra informatie was aangeleverd. In negen gevallen bleek dat er helaas alsnog onvoldoende informatie was aangeleverd. Van één locatie is geconstateerd dat dit niet met bodemdaling te maken kan hebben, omdat deze woning op de Hondsrug ligt. In twee situaties was er geen sprake van opstalschade.
- Zodoende waren 12 situaties echt geschikt om extra te onderzoeken. Hiervan hebben drie cosmetische schade en negen waarschijnlijk constructieve schade. Deze negen constructieve schades bestaan uit vier keer lichte schade, vier keer matige schade en één keer ernstige schade. De panden met constructieve schade zijn vaak gebouwd tussen ca. 1900 en 1940.
- De oorzaak van de constructieve schade is in het onderzoek niet bepaald, hiervoor moeten we aanvullend grondonderzoek op locatie doen.

Uiteindelijk deed een beperkt aantal deelnemers mee aan het onderzoek. Dit komt mogelijk door het niet melden van schade of het niet aanleveren van extra informatie. Ook privacywetgeving bemoeilijkt de uitvoering van het onderzoek. Gezien de beperkte deelname is het vraag of de uitkomsten van het onderzoek representatief zijn.

Vervolg
Fugro beveelt aan om meer individueel inzicht te bieden voor inwoners door aanvullend funderingsonderzoek op locatie uit te voeren. Dit willen wij faciliteren door het instellen van een subsidieregeling welke 75% van de onderzoekskosten subsidieert. De kosten van een volledig funderingsonderzoek worden ingeschat op circa € 10.000,- exclusief BTW. De subsidie biedt inwoners handelingsperspectief en een helpende hand. Met de onderzoeksresultaten beschikt de woningeigenaar over de juiste informatie om de goede vervolgstappen te kunnen zetten.

Grondwateronderzoek Nieuw-Amsterdam
In het eerste onderzoek van Fugro werd geconstateerd dat grondwateronttrekkingen door land- en tuinbouw in het gebied mogelijk een rol hebben gespeeld bij het (lokaal) dalen van de grondwaterstand tot onder de historisch laagste grondwaterstand. Deze constatering was voor het waterschap Vechtstromen aanleiding om een aanvullend veldonderzoek uit te voeren naar de bronnen van de grondwateronttrekkingen in het gebied. Hiermee wilden ze als bevoegd gezag het aandeel van de grondwateronttrekking op de grondwaterstanden verder kunnen kwantificeren. Het onderzoek is uitgevoerd door adviesbureau Sweco en door het waterschap aan ons beschikbaar gesteld.

Bevindingen
De grondonttrekkingen in het gebied rondom de schade meldingen zijn extra onderzocht. Hieruit is gebleken is dat er meer landbouwkundige onttrekkingen zijn dan destijds door Fugro aangenomen. Dit betekent dat ook het totale onttrekkingsvolume in het gebied meer is dan in eerste instantie gedacht. Met behulp van het verlagingsmodel van Fugro uit het eerste onderzoek, heeft Sweco het effect van de grondwateronttrekkingen door glastuinbouw (2 vergunningen) en landbouwberegening (56 bronnen en 27 pompen) herberekend. De beweringen van Fugro hierover kloppen, alleen zijn de onttrekkingen vanuit de glastuinbouw minder en de onttrekkingen vanuit de landbouw meer.

Eindconclusie
De oorspronkelijke bewering van Fugro is met dit onderzoek bevestigd, namelijk dat grondwateronttrekkingen de grondwaterstand verlagen. Een verlaagde grondwaterstand heeft op zijn beurt weer effect op zetting in de bodem. Wat de daadwerkelijke effecten zijn van de onttrekkingen op elke individuele locatie blijft onzeker. Ook is het niet goed duidelijk hoe deze effecten zich verhouden tot de overige effecten, zoals droogte, bodemdaling, verbouwingen, bouwkundige gebreken en trillingen.

Vervolg
Het waterschap realiseert zich dat zij het grondwatervoorraadbeheer (LGR) moeten actualiseren. Ook is extra onderzoek naar het functioneren van het totale systeem van bodem en water wenselijk.

Wij hebben kennis genomen van de onderzoeksresultaten van het Waterschap. In overleg met het waterschap en de provincie bepalen wij welke vervolgstappen hieruit volgen.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Emmen,

De gemeentesecretaris, De burgemeester

M. Plantinga-Leenders H.F. van Oosterhout